

Hledání příčky:

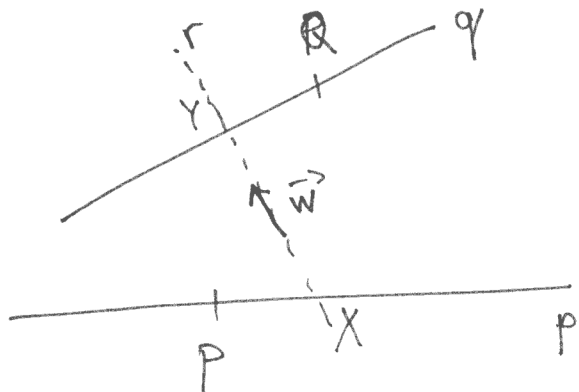
je-li dán směr příčky: ... $[\vec{w}]$

$$p = [P; \vec{u}] \quad \left. \vphantom{\begin{matrix} p \\ q \end{matrix}} \right\} \text{mimoběžky}$$

$$q = [Q; \vec{v}]$$

příčka: $r = [M; \vec{w}]$
↑
dán

tj. hledáme M

$$p: X = P + t\vec{u}$$

$$q: Y = Q + s\vec{v}$$

$$r: Z = M + \alpha \cdot \vec{w}$$

$$Y - X, \vec{w} \dots LZ$$

tj. $\exists c \neq 0; \quad \boxed{Y - X = c \cdot \vec{w}}$

← toto je základ řešení

$$Q + s\vec{v} - (P + t\vec{u}) = c \cdot \vec{w}$$

$$\boxed{s\vec{v} - t\vec{u} - c\vec{w} = P - Q}$$

...
 $s_0, t_0, c_0 \dots$ řeš. soust.

$$\underline{\underline{M = \begin{cases} P + t_0\vec{u} \\ Q + s_0\vec{v} \end{cases}}}$$

① Příčka s daným směrem $[\vec{w}]$ $\vec{w} = (3, -2, 6)$

$$p: X = P + t\vec{u} \quad P = [4, 2, 3] \quad \vec{u} = (-2, 3, 2)$$

$$q: Y = Q + s\vec{v} \quad Q = [3, 4, -4] \quad \vec{v} = (2, 0, -1)$$

najdeme příčku $r: Z = M + \alpha \cdot \vec{w}$

tj. hledáme M

$$\boxed{Y - X = c \cdot \vec{w}}$$

$$(Q + s\vec{v}) - (P + t\vec{u}) = c\vec{w}$$

$$Q - P = t\vec{u} + s(-\vec{v}) + c\vec{w} \leftarrow \text{soustava}$$

$$\begin{pmatrix} -1 \\ 2 \\ -7 \end{pmatrix} = t \cdot \begin{pmatrix} -2 \\ 3 \\ 2 \end{pmatrix} + s \cdot \begin{pmatrix} -2 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} + c \cdot \begin{pmatrix} 3 \\ -2 \\ 6 \end{pmatrix}$$

$$\begin{pmatrix} -2 & -2 & 3 \\ 3 & 0 & -2 \\ 2 & 1 & 6 \end{pmatrix} \begin{matrix} \swarrow t \\ \swarrow s \\ \swarrow c \end{matrix} \left| \begin{matrix} -1 \\ 2 \\ -7 \end{matrix} \right. \sim \dots \sim \begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \left| \begin{matrix} -1 \\ 0 \\ -1 \end{matrix} \right.$$

$$t_0 = 0 \quad s_0 = -1 \quad c_0 = -1$$

$$\text{např. } M = Y_0 = Q + s_0\vec{v} = [3, 4, -4] - 1 \cdot (2, 0, -1) =$$

$$\underline{\underline{M = [1, 4, -3]}}$$

$$\underline{\underline{r: Z = M + \alpha \cdot \vec{w}}} \leftarrow \text{zadáno}$$

$\exists r \Leftrightarrow \exists \text{ řeš. soustavy}$

$$\left(\begin{array}{ccc|c} \vec{u} & -\vec{v} & \vec{w} & Q-P \end{array} \right)$$

p, q mimob. $\Rightarrow \vec{u}, \vec{v}$ LNŽ

r dle def. příčky
je různob. s p, q
(ne rovnob.) $\Rightarrow \vec{u}, \vec{w}$ LNŽ
 $\vec{v}, \vec{w}$ LNŽ

$$h(A) = 3$$

$$\left. \begin{array}{l} \vec{u}, \vec{v}, \vec{w} \text{ LNŽ} \\ h(A|\vec{b}) = 3 \end{array} \right\}$$

$$Q - P \in [\vec{u}, \vec{v}, \vec{w}]$$

$$\vec{w} \notin [\vec{u}, \vec{v}]$$

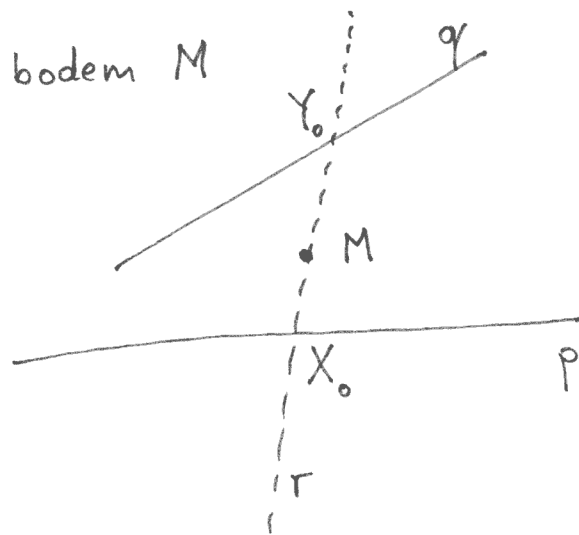
2 rozm. podpr.

$$\exists! \text{ přímka se směrem } \vec{w} \Leftrightarrow \vec{u}, \vec{v}, \vec{w} \text{ LNZ}$$

$p \cap q = \emptyset$

② Hledání přímky procházející daným bodem M

$$r: \underset{\substack{\uparrow \\ \text{zadán}}}{Z} = M + \alpha \cdot \underset{\substack{\uparrow \\ \text{hledáme}}}{\vec{w}}$$

$M \notin p$
 $M \notin q$
 $\exists c \neq 0$

$$Y_0 - X_0 = c \cdot (M - X_0)$$

$$(Q + s_0 \vec{v}) - (P + t_0 \vec{u}) = c \cdot (M - (P + t_0 \vec{u}))$$

$c \cdot (M - P) \quad \vec{u} \quad c \cdot t_0 \vec{u}$

$$(c t_0 - t_0) \vec{u} + s_0 \vec{v} + c \cdot (P - M) = P - Q$$

$$\underbrace{t_0(c-1)}_{\beta} \cdot \vec{u}$$

soustava 3 rovnic

o 3 nezn.: t_0, s_0, c
 je nelin. !

$$\beta \vec{u} + s_0 \vec{v} + c(P - M) = P - Q$$

$$\beta = t_0(c-1)$$

$$\text{tj.: } t_0 = \frac{\beta}{c-1}$$

$c \neq 1$, protože $M \notin p$
 $M \notin q$

zadáme:

$$M = [7, 0, 9]$$

$$\begin{pmatrix} -2 & 2 & -3 & | & 1 \\ 3 & 0 & 2 & | & -2 \\ 2 & -1 & -6 & | & 7 \end{pmatrix} \sim \dots \sim \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & | & 0 \\ 0 & 1 & 0 & | & -1 \\ 0 & 0 & 1 & | & -1 \end{pmatrix}$$

$\uparrow \quad \uparrow \quad \uparrow \quad \uparrow$
 $\vec{u} \quad \vec{v} \quad P-M \quad P-Q$

např.:

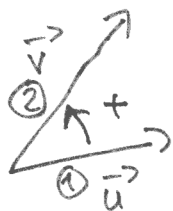
$$\vec{w} = X_0 - Y_0 = (P + t_0 \vec{u}) - (Q + s_0 \vec{v}) =$$

$$\beta = 0$$

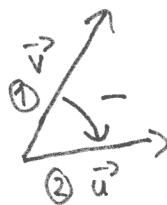
$$s_0 = -1 \Rightarrow t_0 = \frac{0}{-2} = 0$$

$$= P - Q + 0 \cdot \vec{u} - (-1) \vec{v} = (P - Q) + \vec{v} = \underline{\underline{(3, -2, 6)}} \quad c = -1$$

$B = \{\vec{u}, \vec{v}\}$ ... báze $\Leftarrow$ záleží na pořadí

$$B' = \{\vec{v}, \vec{u}\}$$

VP V ~~mož~~ orientovaný: jednu z jeho bází
prohlásíme za kladnou

změní se orientace: když mezi sebou vymění 2 vektory

$$B = \{\vec{b}_1, \vec{b}_2, \dots, \vec{b}_n\} \quad \vec{b}_i \leftrightarrow \vec{b}_j \dots \text{změnili orientaci}$$

$$B = \left(\begin{array}{c|c} \vec{b}_1 & \vec{b}_2 & \dots & \vec{b}_n \\ \hline 1 & 2 & \dots & n \end{array} \right)$$

$\mapsto$ číslo, které
změní své znaménko
při záměně 2 vektorů

čtvercová
regulární
matice přechodu P_{BK}
 $\uparrow$ kanon. báze

znaménko $\nwarrow$ determinant

B, C
mají obě báze stejnou orientaci?

$\det P_{BC} > 0 \dots B, C$ mají stejnou orientaci
jsou souhlasné

mn. všech bází, relace být souhlasné; ekvivalence
indukuje rozklad: na 2 třídy

přímka proch. bodem M

$$\left(\begin{array}{c|c} \vec{u} & \vec{v} \end{array} : P-M : \right| P-Q$$

$\underbrace{\hspace{10em}}_{\text{LNŽ}}$

Řeš. $(\Rightarrow)$ M $\notin$ rovině obsahující p a rovnoběžné s q

M $\notin$ $-||-$ q $-||-$ p

13. Orientace

12.

přímá a nepřímá shodnost trojúhelníků $\leftarrow$ posunutím, otočením
přímá shodné útvary na sebe lze převést „spojitým pohybem“

převědeme na shodnost repérů

$$\langle A; B-A, C-A \rangle \quad \langle A'; B'-A', C'-A' \rangle$$

Def. $M, N \dots$ 2 báze V_n

determinant přechodu od báze M k bázi $N \rightarrow \det P_{MN}$, ozn. D_{MN}

báze M a N jsou souhlasné $\rightarrow D_{MN} > 0$

$L, M, N \dots$ báze V_n

$$P_{LN} = P_{LM} \cdot P_{MN}$$

$$D_{LN} = D_{LM} \cdot D_{MN} \quad (1) \Rightarrow T$$

$$R: P_{NN} = E$$

$$tj. D_{NN} = 1 \quad (2) \Rightarrow R$$

$$S \Rightarrow P_{MN} = P_{NM}^{-1}$$

$$D_{MN} = \frac{1}{D_{NM}} \quad (3) \Rightarrow S$$

$$> 0 \Leftrightarrow > 0$$

mění-li spojitě báze, mění se spojitě i D_{MN}

0 je předěl, přes který D_{MN} nemůže $\rightarrow$ je to det reg. matice

nad $\mathbb{C}$ nemá souhlasnost bází smysl

V/ Relace „být souhlasné“ na mn. všech bázích prostoru V_n je relace ekvivalence.

důk. plyne z (2), (3), (1)

Relace ekvivalence indukuje rozklad na třídy ekvivalentních prvků

vezmeme-li bázi $M \Rightarrow D_{MN} \begin{cases} > 0 \\ < 0 \end{cases}$ 2 třídy ekvivalence

Def. Orientace $V_n \rightarrow$ volba jedné ze dvou tříd bází při ekvivalenci „být souhlasné“ na mn. všech bázích V_n

kladné báze $\rightarrow$ báze ze zvolené třídy

záporné báze $\rightarrow$ báze z druhé třídy

VP , ~~na~~ v němž je dána orientace $\rightarrow$ naz. orientovaný VP

„volba“ $\rightarrow$ zobr. $\{T_1\} \rightarrow \{T_1, T_2\}$, kde T_1, T_2 jsou obě třídy ekvivalence

z vlastností det: provedeme-li na bázevé vektory permutaci $\Rightarrow \operatorname{sgn} P \begin{cases} > 0 & \text{zůstává báze v pův. třídě} \\ < 0 & \text{báze přechází do druhé třídy} \end{cases}$
vezmeme-li v kladné bázi místo jednoho vektoru opačný, dostaneme zápornou bázi

Def. orientace $AP A_n \rightarrow$ orientace jeho zaměření V_n

počátek není pro orientaci podstatný (spojitým pohybem $\rightarrow$ posunutím dvě báze přeneseme v druhou)

využití: např. vektorový součin